

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1108/2561

กรมสรรพากร โจทก์ บริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด ผู้ร้อง ห้างหุ้นส่วนจำกัดห่อวิจิตรนิเวศน์ ก่อสร้างบ้านและที่ดิน กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 271, (เดิม) มาตรา 287, (เดิม) มาตรา 289, ป.วิ.พ. มาตรา 287, ป.วิ.พ. มาตรา 289, ป.วิ.พ. มาตรา 744

ย่อ / หลักกฎหมาย

ผู้ร้องเข้าสวมสิทธิบริษัทเงินทุน ท. ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ผู้รับจำนองและเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา การที่ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้กันส่วนเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดที่ดินพิพาทเพื่อชำระหนี้แก่ผู้ร้องเป็นการตั้งเรื่องโดยขอใช้สิทธิตาม ป.วิ.พ. มาตรา 287 (เดิม) มิได้อ้างสิทธิตาม ป.วิ.พ. มาตรา 289 (เดิม) โดยตรง กรณีจึงไม่อยู่ในบังคับต้องยื่นคำร้องขอก่อนเอาทรัพย์สินนั้นออกขายทอดตลาดตาม มาตรา 289 วรรคสอง (เดิม) แม้โจทก์เดิมคือบริษัทเงินทุน ท. เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาไม่ได้ดำเนินการบังคับคดีแก่จำเลยที่ 2 ในคดีดังกล่าวซึ่งเป็นจำเลยที่ 3 ในคดีนี้ภายในกำหนด 10 ปี นับแต่มีคำพิพากษา ผู้ร้องเป็นผู้สวมสิทธิไม่อาจใช้สิทธิบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของจำเลยทั้งสองในคดีดังกล่าวเพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปได้ แต่การร้องขอคดีนี้ผู้ร้องขอกันส่วน มิได้เป็นผู้ยึดทรัพย์สินบังคับคดีเอง ย่อมไม่อยู่ในบังคับของ ป.วิ.พ. มาตรา 271 (เดิม) แต่ผู้ร้องขอใช้สิทธิกันส่วนในฐานะเป็นผู้รับจำนองที่ดิน ผู้ร้องเป็นเจ้าหนี้มีประกันย่อมมีสิทธิในการบังคับเอาแก่ทรัพย์สินที่จำนองเพราะหนี้จำนองยังไม่ระงับสิ้นไป โดยสัญญาจำนองย่อมระงับสิ้นไปเมื่อมีกรณีตาม ป.วิ.พ. มาตรา 744 ดังนั้นการที่บริษัทเงินทุน ท. โจทก์เดิมไม่บังคับคดีภายใน 10 ปี นับตั้งแต่วันที่คำพิพากษาขั้นที่สุดตาม ป.วิ.พ. มาตรา 271 (เดิม) ก็ยังไม่เป็นเหตุให้หนี้จำนองระงับสิ้นไป เมื่อจำเลยที่ 3 ยังคงต้องรับผิดชอบตามสัญญาจำนอง ผู้ร้องจึงมีสิทธิขอให้กันเงินส่วนที่ได้จากการขายทอดตลาดที่ดินพิพาทเพื่อชำระหนี้แก่ผู้ร้อง

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงินค่าภาษีอากร 3,746,521.23 บาท แก่โจทก์ กับให้จำเลยทั้งสามร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ โดยกำหนด ค่าทนายความ 10,000 บาท จำเลยที่ 3 อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาพิพากษายืนให้จำเลยที่ 3 ใช้ค่าทนายความชั้นฎีกา 2,000 บาท แทนโจทก์ จำเลยทั้งสามไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษา โจทก์จึงขอหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี ต่อมาเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ยึดที่ดินโฉนดเลขที่ 3057 พร้อมสิ่งปลูกสร้างของจำเลยที่ 3 นำออกขายทอดตลาดเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2557 เป็นเงิน 7,010,000 บาท ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้กันส่วนเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดที่ดินโฉนดเลขที่ 3057 พร้อมสิ่งปลูกสร้างกรรมสิทธิ์ของจำเลยที่ 3 เพื่อนำเงินมาชำระหนี้แก่ผู้ร้องตามคำพิพากษา โจทก์ยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้กันส่วนเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดที่ดินโฉนดเลขที่ 3057 พร้อมสิ่งปลูกสร้างแก่ผู้ร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้ยกคำร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ ผู้ร้องฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติในเบื้องต้นโดยไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์โต้แย้งว่า เมื่อวันที่ 10

ตุลาคม 2540 ศาลแพ่งมีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ 21685/2540 ระหว่าง บริษัทเงินทุน
ไทยธนากร จำกัด (มหาชน) โจทก์ บริษัทหาวิจิตร จำกัด ที่ 1 กับพวกรวม 2 คน จำเลย โดย
พิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงิน 6,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 24 ต่อปี
นับแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2538 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ แต่ดอกเบี้ยคิดถึงวันฟ้อง
(ฟ้องวันที่ 3 กรกฎาคม 2540) ต้องไม่เกิน 2,532,281.92 บาท ตามที่โจทก์ขอ หากจำเลยทั้งสองไม่
ชำระให้ยึดที่ดินโฉนดเลขที่ 3057 พร้อมสิ่งปลูกสร้างออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ หาก
ได้เงินไม่พอให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยทั้งสองบังคับชำระหนี้แก่โจทก์จนครบ กับให้จำเลย
ทั้งสองร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทน โดยกำหนดค่าทนายความ 5,000 บาท ต่อมาโจทก์เดิมถูก
ศาลล้มละลายกลางพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด เกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษาดังกล่าว คงมีแต่
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ของโจทก์เดิมยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายบังคับคดีเมื่อวันที่ 20
มิถุนายน 2546 โดยมีได้มีการบังคับคดี ผู้ร้องยื่นคำร้องขอเข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษา
แทนโจทก์ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ.2541 มาตรา 7 เมื่อวันที่ 9 กันยายน
2554 จึงเป็นการยื่นคำร้องขอเกิน 10 ปี นับแต่มีคำพิพากษา แต่ศาลอุทธรณ์เห็นว่า ผู้ร้องได้ทำ
การซื้อขายสินทรัพย์รวมทั้งหนี้ตามคำพิพากษาของจำเลยทั้งสองโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงมี
คำสั่งเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2556 อนุญาตให้ผู้ร้องเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนโจทก์ในชั้นบังคับ
คดี แต่มีคำสั่งด้วยว่า ผู้ร้องจะทำการบังคับคดีได้หรือไม่ เป็นอีกกรณีต่างหาก ต่อมาวันที่ 27
กุมภาพันธ์ 2558 มีการบังคับจำนองและจดทะเบียนระงับจำนอง มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของ
ผู้ร้องว่า คำสั่งของศาลอุทธรณ์ที่ให้ยกคำร้องที่อนุญาตให้กันส่วนเงินที่ได้จากการขายทอดตลาด
ที่ดินโฉนดเลขที่ 3057 พร้อมสิ่งปลูกสร้างแก่ผู้ร้องชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ศาลอุทธรณ์มี
คำสั่งอนุญาตให้ผู้ร้องสวมสิทธิในชั้นบังคับคดีแทนบริษัทเงินทุนไทยธนากร จำกัด (มหาชน)
ผู้รับจำนอง ผู้ร้องย่อมอยู่ในฐานะผู้สวมสิทธิของเจ้าหนี้ผู้รับจำนองของจำเลยที่ 3 ผู้ร้องยื่นคำร้อง
ขอให้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้กันส่วนเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดที่ดินแปลงดังกล่าวเพื่อชำระหนี้
แก่ผู้ร้องตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ 21685/2540 ของศาลแพ่ง ระหว่าง บริษัทเงินทุน
ไทยธนากร จำกัด (มหาชน) โจทก์ บริษัทหาวิจิตร จำกัด ที่ 1 กับพวกรวม 2 คน จำเลย เป็นการตั้ง
เรื่องมาในคำร้องโดยขอใช้สิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 287 (เดิม)
มิได้อ้างสิทธิตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 289 (เดิม) โดยตรง กรณีจึงไม่อยู่
ในบังคับต้องยื่นภายในกำหนดเวลาของมาตรา 289 วรรคสอง ซึ่งให้ยื่นคำร้องขอก่อนเอาทรัพย์สิน
นั้นออกขายทอดตลาด แม้โจทก์เดิมคือบริษัทเงินทุนไทยธนากร จำกัด (มหาชน) เจ้าหนี้ตาม
คำพิพากษาไม่ได้ดำเนินการบังคับคดีแก่จำเลยที่ 2 ในคดีดังกล่าวซึ่งเป็นจำเลยที่ 3 ในคดีนี้ภายใน
กำหนด 10 ปี นับแต่มีคำพิพากษา ผู้ร้องเป็นผู้สวมสิทธิไม่อาจใช้สิทธิบังคับคดีแก่ทรัพย์สินของ
จำเลยทั้งสองในคดีดังกล่าวเพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษาต่อไปได้ แต่การร้องขอคดีนี้ผู้ร้องขอกัน
ส่วนมิได้เป็นผู้ยึดทรัพย์บังคับคดีเอง ย่อมไม่อยู่ในบังคับของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ
แพ่ง มาตรา 271 (เดิม) แต่ผู้ร้องขอใช้สิทธิกันส่วนในคดีนี้ในฐานะผู้ร้องเป็นผู้รับจำนองที่ดิน ผู้ร้อง
เป็นเจ้าหนี้มีประกันย่อมมีสิทธิในการบังคับเอาแก่ทรัพย์สินที่จำนองเพราะว่าหนี้จำนองยังไม่ระงับ
สิ้นไป โดยสัญญาจำนองย่อมระงับสิ้นไปเมื่อมีการปฏิบัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา
744 ทั้งนี้ จะบังคับได้แต่ต้นเงินจำนองและดอกเบี้ยไม่เกิน 5 ปี ตาม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/27 และมาตรา 745 ดังนั้นการที่บริษัทเงินทุนไทย
ธนากร จำกัด (มหาชน) โจทก์เดิมไม่บังคับคดีภายใน 10 ปี นับตั้งแต่วันที่คำพิพากษาขั้นที่สุดตาม

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 271 (เดิม) ก็ยังไม่เป็นเหตุให้หนี้จำนองระงับสิ้นไป เมื่อจำเลยที่ 3 ยังคงต้องรับผิดชอบตามสัญญาจำนอง ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่า การร้องขอถอนส่วน เป็นการบังคับคดีอย่างหนึ่งเพื่อเอาทรัพย์สินของจำเลยทั้งสองในคดีดังกล่าวชำระหนี้แก่ผู้ร้อง โจทก์เดิมคือบริษัทเงินทุนไทยธนากร จำกัด (มหาชน) ไม่บังคับคดีจนล่วงเลยเวลา 10 ปีแล้ว ผู้ร้อง จึงหมดสิทธิขอถอนส่วนจากทรัพย์สินของจำเลยทั้งสองในคดีนั้นเช่นกัน นั้น ศาลฎีกาแผนกคดี ภาษีอากรไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้ร้องฟังขึ้น พิพากษากลับเป็นว่า อนุญาตให้กันเงินส่วนที่ได้ จากการขายทอดตลาดที่ดินโฉนดเลขที่ 3057 พร้อมสิ่งปลูกสร้างแก่ผู้ร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมชั้น อุทธรณ์และชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

สนธิศาสตร์ เจตนัรวราพงศ์ · ไสลเกษ วัฒนพันธุ์ · อธิป จิตต์สำเร็จ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/1108/2561>